

Sysselsättningsaspekter och sociala aspekter av trojkans roll och verksamhet

Europaparlamentets resolution av den 13 mars 2014 om sysselsättningsaspekter och sociala aspekter av trojkans (kommissionen, ECB och IMF) roll och verksamhet beträffande programländerna i euroområdet (2014/2007(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artiklarna 9, 151, 152 och 153,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel IV (Solidaritet),
- med beaktande av den reviderade europeiska sociala stadgan, särskilt artikel 30 om rätt till skydd mot fattigdom och social utslagning,
- med beaktande av den offentliga utfrågning som anordnades av utskottet för sysselsättning och sociala frågor den 9 januari 2014, om de sysselsättningsrelaterade och sociala aspekterna av trojkans roll och verksamhet med avseende på programländer i euroområdet,
- med beaktande av de fyra förslagen till politiska kommentarer till den utvärdering av de sociala och sysselsättningsrelaterade aspekterna och utmaningarna i Grekland, Portugal, Irland och Cypern, som utarbetades i januari 2014 av GD IPOL:s enhet för övervakning av ekonomisk styrning av ekonomisk och vetenskaplig politik,
- med beaktande av den ekonomiska dialog och det åsiktsutbyte med Greklands finansminister och Greklands minister för arbetsmarknad, social trygghet och välfärd som utskotten EMPL och ECON tillsammans organiserade den 13 november 2012,
- med beaktande av de fem beslut rörande pensionssystemen i Grekland¹ som Europarådets europeiska kommitté för sociala rättigheter fattade den 22 april 2013,
- med beaktande av den 365:e rapporten från ILO:s kommitté för föreningsfrihet,
- med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2013 om effekterna på EU:s strukturfondsutgifter i medlemsstaterna av budgetbegränsningskraven inom de regionala och lokala myndigheterna²,
- med beaktande av sin resolution av den 4 juli 2013 om krisens konsekvenser för utsatta grupper tillgång till vård³,
- med beaktande av sin resolution av den 11 juni 2013 om subventionerat boende i

---

¹ http://www.coe.int/T/DGHL/Monitoring/SocialCharter/NewsCOEPortal/CC76-80Merits_en.asp

² Antagna texter, P7_TA(2013)0401.

³ Antagna texter, P7_TA(2013)0328.

Europeiska unionen¹,

- med beaktande av sin resolution av den 15 februari 2012 om sysselsättning och sociala aspekter i den årliga tillväxtöversikten 2012²,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 13 november 2013 *Årlig tillväxtöversikt* för 2014 (COM(2013)0800) och utkastet till gemensam rapport om sysselsättningen som är bifogat detta,
- med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2013 om den europeiska planeringsterminen för samordningen av den ekonomiska politiken: genomförande av 2013 års prioriteringar³,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 2 oktober 2013 *Att stärka den ekonomiska och monetära unionens sociala dimension* (COM(2013)0690),
- med beaktande av fråga O-000122/2013 – B7-0524/2013 till kommissionen, och parlamentets därtill relaterade resolution av den 21 november 2013 om kommissionens meddelande *Att stärka den ekonomiska och monetära unionens sociala dimension*⁴,
- med beaktande av EMPL:s yttrande över sin resolution av den 20 november 2012 om rapporten från ordförandena för Europeiska rådet, Europeiska kommissionen, Europeiska centralbanken och Eurogruppen med titeln *Mot en verklig ekonomisk och monetär union*⁵,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 december 2010 *Den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: en europeisk ram för social och territoriell sammanhållning* (COM(2010)0758), och av sin resolution av den 15 november 2011 om detta⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 20 november 2012 om social investeringspakt – som ett svar på krisen⁷,
- med beaktande av rapporten av den 12 december 2013 från Europeiska institutet för förbättring av levnads- och arbetsvillkor, med titeln *Industrial relations and working conditions in Europe 2012*,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 februari 2013 *Sociala investeringar till stöd för tillväxt och sammanhållning – inklusive genomförandet av Europeiska socialfonden 2014–2020* (COM(2013)0083),
- med beaktande av fråga O-000057/2013 – B7-0207/2013 till kommissionen och parlamentets därtill relaterade resolution av den 12 juni 2013 om meddelandet från kommissionen om sociala investeringar till stöd för tillväxt och sammanhållning –

---

¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0246.

² EUT C 249 E, 30.8.2013, s. 4.

³ Antagna texter, P7_TA(2013)0447.

⁴ Antagna texter, P7_TA(2013)0515.

⁵ Antagna texter, P7_TA(2012)0430.

⁶ EUT C 153 E, 31.5.2013, s. 57.

⁷ Antagna texter, P7_TA(2012)0419.

- inklusive genomförandet av Europeiska socialfonden 2014–2020¹,
- med beaktande av Regionkommitténs fjärde övervakningsrapport om Europa 2020-strategin från oktober 2013,
  - med beaktande av ILO:s arbetsdokument nr 49 av den 30 april 2013 *The impact of the eurozone crisis on Irish social partnership: A political economy analysis*,
  - med beaktande av ILO:s arbetsdokument nr 38 av den 8 mars 2012 *Social dialogue and collective bargaining in times of crisis: The case of Greece*,
  - med beaktande av ILO:s rapport av den 30 oktober 2013 *Tackling the job crisis in Portugal*,
  - med beaktande av Bruegels rapport av den 17 juni 2013 *EU-IMF assistance to euro-area countries: an early assessment (Bruegel Blueprint 19)*,
  - med beaktande av Eurostat news' offentlighöörande av euroindikatorerna av den 12 februari 2010 (22/2010) och av den 29 november 2013 (179/2013),
  - med beaktande av OECD:s skrift om ekonomisk politik (Economics Policy Paper) nr 1 av den 12 april 2012 *Fiscal consolidation: How much, how fast and by what means? – An Economic Outlook Report*,
  - med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2010 *Europa 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla* (COM(2010)2020),
  - med beaktande av Europeiska fackföreningsinstitutets (ETUI) arbetsdokument från maj 2013 *The Euro crisis and its impact on national and European social policies*,
  - med beaktande av kommissionens rapport från juni 2013 *Labour Market Developments in Europe 2013 (European Economy series 6/2013)*,
  - med beaktande av Caritas Europe's dokument från februari 2013 *The impact of the European Crisis: a study of the impact of the crisis and austerity on the people, with a special focus on Greece, Ireland, Italy, Portugal and Spain*,
  - med beaktande av Oxfams nyhetsbrev från september 2013 *A cautionary tale: the true cost of austerity and inequality in Europe*,
  - med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
  - med beaktande av betänkande från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A7-0135/2014), och av följande skäl:
- A. Den ekonomiska och finansiella krisen av sällan skådad omfattning har belyst hur bräckliga de offentliga finanserna är i vissa medlemsstater och de programåtgärder för ekonomisk anpassning som antagits som reaktion på situationen i Grekland (maj 2010 och mars 2012), i Irland (december 2010), i Portugal (maj 2011) och i Cypern (juni 2013) har

---

¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0266.

direkt och indirekt påverkat sysselsättningsnivåerna och livsvillkoren för många människor. Även om programmen formellt var undertecknade av kommissionen, var de utformade och villkoren i dem fastställda gemensamt av IMF, Eurogruppen, Europeiska centralbanken (ECB), kommissionen och de stödmottagande medlemsstaterna.

- B. När finansiell och budgetmässig stabilitet kan garanteras i de fyra länderna måste insatserna inriktas på de sociala aspekterna, med särskild tonvikt på att skapa sysselsättning.
- C. I artikel 9 i EUF-fördraget föreskrivs följande: ”Vid fastställandet och genomförandet av sin politik och verksamhet ska unionen beakta de krav som är förknippade med främjandet av hög sysselsättning, garantier för ett fullgott socialt skydd, kampen mot social utestängning samt en hög utbildningsnivå och en hög hälsoskyddsnivå för människor”.
- D. Enligt artikel 151 i EUF-fördraget måste åtgärder som vidtas av EU och dess medlemsstater stå i överensstämmelse med de grundläggande sociala rättigheter som fastslås i den europeiska sociala stadgan från 1961 och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, för att förbättra bland annat den sociala dialogen. I artikel 152 i EUF-fördraget fastställs följande: ”Unionen ska erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och därvid ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den ska underlätta dialogen mellan arbetsmarknadens parter med respekt för deras självständighet”.
- E. Genom artikel 36 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna förbinder sig Europeiska unionen att ”erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med fördragen” för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen. Genom artikel 36 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna förbinder sig Europeiska unionen att ”erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med fördragen” för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen. Enligt artikel 345 i EUF-fördraget ska fördragen ”inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning”, och protokoll 26 om tjänster av allmänt intresse handlar om unionens gemensamma värderingar i samband med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.
- F. I artikel 6.1 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) fastställs följande: ”Unionen ska erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna av den 7 december 2000 (...), som ska ha samma rättsliga värde som fördragen”, och i punkt 2 och 3 i denna artikel föreskrivs anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt fastställs att dessa rättigheter ska ingå i unionsrätten som allmänna principer.
- G. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna föreskrivs bland annat förhandlingsrätt och rätt till kollektiva åtgärder (artikel 28), skydd mot uppsägning utan saklig grund (artikel 30), säkra och värdiga arbetsförhållanden (artikel 31), respekten för och rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner och, för att ”bekämpa social utestängning och fattigdom”, rätt till ”en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel” (artikel 34), rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård (artikel 35) och erkännande av och respekt för rätten till tillgång till

tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (artikel 36).

- H. I Europa 2020-strategin som föreslogs av kommissionen den 3 mars 2010 och godkändes av Europeiska rådet den 17 juni 2010 finns följande bland dess fem överordnade mål som ska nås fram till 2020: att 75 procent av alla män och kvinnor mellan 20 och 64 år ska ha arbete, att andelen avhopp från skolan ska vara under 10 procent och att minst 40 procent av alla personer mellan 30 och 34 år ska ha eftergymnasial utbildning eller motsvarande och att fattigdomen ska minska genom att minst 20 miljoner människor får hjälp att komma bort från risken att hamna i fattigdom eller social utestängning.
- I. Enligt kommissionens kvartalsgranskning från oktober 2013, *EU Employment and Social Situation*, resulterade de kraftigt minskade bruttonationalprodukterna i Grekland, Portugal och Irland främst i ökad arbetslöshet.
- J. I sin resolution av den 21 november 2013 välkomnade parlamentet kommissionens meddelande av den 2 oktober 2013 *Att stärka den ekonomiska och monetära unionens sociala dimension* och dess förslag att skapa en resultattavla med centrala sysselsättningsindikatorer och sociala indikatorer, som skulle komplettera förfarandet vid makroekonomiska obalanser (MIP) och den gemensamma sysselsättningsrapporten (JER) som steg mot en social dimension av EMU. Parlamentet betonar att dessa indikatorer bör vara tillräckliga för att garantera en heltäckande och transparent bild av medlemsstaternas sysselsättningssituation och sociala situation. I resolutionen betonades hur viktigt det är att se till att denna övervakning syftar till att minska sociala skillnader mellan medlemsstaterna och att främja social konvergens uppåt och sociala framsteg.
- K. Den tillgängliga informationen visar att utvecklingen i de fyra länderna mot de sociala målen i Europa 2020-strategin håller på att bromsa in (se bilaga 1), med undantag för mål relaterade till andelen elever som slutar skolan i förtid och till deltagandet i eftergymnasial utbildning.
- L. De långsiktiga ekonomiska framtidsutsikterna i dessa länder håller på att förbättras. Detta bör underlätta skapandet av nya arbetstillfällen i dessa ekonomier och bör leda till att trenden med sjunkande sysselsättning bryts.
1. Europaparlamentet konstaterar att EU-institutionerna (ECB, kommissionen och Eurogruppen) också är ansvariga för de villkor som ställs genom programmen för ekonomisk anpassning. Man måste också kunna garantera att de offentliga finanserna är hållbara och se till att medborgarna har ordentligt socialt skydd.
  2. Europaparlamentet beklagar att parlamentet har marginaliserats fullständigt under programmets alla faser: den förberedande fasen, utarbetandet av mandaten och övervakningen av vilka följder som resultaten av programmet och därtill kopplade åtgärder fick. Även om denna involvering av Europaparlamentet inte var obligatorisk, på grund av att en sådan rättslig grund saknas, ledde Europainstitutionernas frånvaro och avsaknaden av europeiska finansiella mekanismer till att programmen måste improviseras fram, vilket ledde till finansiella och institutionella överenskommelser utanför gemenskapsmetoden. Parlamentet noterar också att ECB har fattat beslut som inte täcks av dess mandat. Parlamentet påminner om kommissionens roll som fördragets väktare, och att denna roll alltid borde ha respekterats. Endast genuint demokratiskt ansvariga institutioner bör leda den politiska processen med att utforma och genomföra anpassningsprogrammen för länder med allvarliga finansiella problem.

3. Europaparlamentet beklagar att programmen i fråga utformades utan tillräckliga resurser för bedömning av effekterna genom konsekvensanalyser eller genom samordning med sysselsättningskommittén, kommittén för socialt skydd, rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) eller kommissionsledamoten med ansvar för sysselsättning och socialpolitik. Parlamentet beklagar också att man inte rådfrågade ILO och att man trots de viktiga sociala aspekterna inte rådfrågade de rådgivande organ som inrättats genom fördrag, särskilt Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) och Regionkommittén (ReK).
4. Europaparlamentet beklagar att de villkor som ställdes för den ekonomiska hjälpen har hotat EU:s sociala mål av flera skäl:
  - EU var illa förberett och illa rustat för att ta itu med de problem som uppstått, i synnerhet den enorma statskuldkrisen, vilken krävde omedelbara åtgärder för att statsbankrutt skulle kunna undvikas.
  - rots att programmen är tidsbegränsade borde ett antal av åtgärderna som föreskrivs i programmen inte ha varit av långsiktig natur.
  - Åtgärderna är särskilt betungande, i synnerhet på grund av att försämringen av den ekonomiska och sociala situationen inte uppmärksammades i tid, på grund av att kort tid gavs för att genomföra dem, och på grund av man inte gjorde en ordentlig konsekvensbedömning av deras fördelningspolitiska effekter för olika grupper i samhället.
  - Trots uppmaningar från kommissionen har EU-medel som blivit över från budgetramen 2007-2013 inte använts direkt.
  - Åtgärderna kunde ha åtföljts av bättre ansträngningar att skydda utsatta grupper, t.ex. åtgärder för att motverka allvarlig fattigdom, utsatthet och bristande jämlikhet vad gäller hälsa, utgående från det faktum att låginkomstgrupper är särskilt beroende av offentliga sjuk- och hälsovårdssystem.

Sysselsättningsfrågor

5. Europaparlamentet noterar att den extremt allvarliga ekonomiska och finansiella krisen och anpassningspolitiken i de fyra länderna har lett till ökad arbetslöshet och förlust av arbetstillfällen samt allt fler långtidsarbetslösa, och i vissa fall lett till försämrade arbetsförhållanden. Parlamentet framhåller att sysselsättningsnivåerna spelar en mycket viktig roll för en hållbar socialt trygghet och hållbara pensionssystem samt för att uppnå de sociala målen och sysselsättningsmålen i Europa 2020-strategin.
6. Europaparlamentet noterar att förväntningarna på en återgång till tillväxt och sysselsättningskapande genom intern devalvering för att återfå konkurrenskraften inte har uppfyllts. Parlamentet understryker att dessa svikna förväntningar återspeglar en tendens att underskatta krisens strukturella karaktär och vikten av att vidmakthålla inhemsk efterfrågan, investeringar och kreditstöd till realekonomin. Parlamentet betonar åtstramningsåtgärdernas procykliska karaktär och det faktum att de inte har åtföljts av strukturförändringar och strukturreformer från fall till fall, då känsliga samhällsområden kan ges särskild uppmärksamhet med syftet att åstadkomma tillväxt tillsammans med social sammanhållning och sysselsättning.
7. Europaparlamentet noterar att den höga arbetslösheten och den omfattande

undersysselsättningen i kombination med lönesänkningar i den offentliga och privata sektorn och, i vissa fall, avsaknad av effektiva åtgärder för att bekämpa skatteflykt samtidigt som socialförsäkringsavgifterna har sänkts, underminerar de offentliga trygghetssystemens hållbarhet och ändamålsenlighet på grund av otillräcklig finansiering av trygghetssystemen.

8. Europaparlamentet noterar att de försämrade villkoren för och förlust av små och medelstora företag är en av de främsta orsakerna till förlusten av arbetstillfällena och det största hotet mot en framtida återhämtning. Parlamentet konstaterar att anpassningspolitiken inte beaktade strategiska sektorer som borde ha uppmärksammats för att säkra framtida tillväxt och social sammanhållning. Detta har lett till allvarliga förluster av arbetstillfällena inom strategiska sektorer, såsom industrin och FoU och innovation. De fyra länderna måste anstränga sig för att skapa de gynnsamma villkor som företag, särskilt små och medelstora företag, behöver för att kunna utveckla sin affärsmässiga hållbarhet på lång sikt. Parlamentet framhåller att många arbetstillfällena inom den offentliga sektorns basverksamhet har skurits bort, t.ex. inom sjuk- och hälsovård, utbildning och sociala tjänster.
9. Europaparlamentet beklagar att det är bland ungdomen som arbetslösheten är som högst, och att situationen i länder som Grekland (där andelen är över 50 procent), Portugal och Irland (där den var över 30 procent 2012) samt Cypern (där den är runt 26,4 procent) är särskilt allvarlig. Dessa siffror kvarstår oförändrade efter fem år av kris. Parlamentet beklagar att även om ungdomar finner ett jobb, får många av dem – i genomsnitt 43 procent jämfört med 13 procent bland vuxna arbetstagare – finna sig i otrygga arbetsförhållanden eller deltidsanställningar, vilket gör det svårt för dem att leva oberoende av sina familjer och som leder till en förlust av innovation och expertis som påverkar produktion och tillväxt.
10. Europaparlamentet konstaterar att de mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden – långtidsarbetslösa, kvinnor, immigranter och personer med funktionshinder – har drabbats hårdast och har högre arbetslöshet än de nationella genomsnitten. Parlamentet noterar den kraftigt ökade långtidsarbetslösheten för kvinnor och äldre arbetstagare och de ytterligare svårigheter dessa arbetstagare kommer att möta när de försöker komma tillbaka in på arbetsmarknaden när ekonomin till slut återhämtar sig. Dessa arbetstagare behöver skraddarsydda åtgärder.
11. Europaparlamentet varnar för att dessa enorma skillnader, om de inte åtgärdas, särskilt för den yngre generationen, på lång sikt kan skada arbetsmarknadens struktur i de fyra länderna, begränsa deras återhämtningsförmåga, framtvinga en ofrivillig utvandring som ytterligare kommer att försvåra effekterna av den pågående kompetensflykten, och kommer att öka de ihållande skillnaderna mellan de medlemsstater som erbjuder arbetstillfällena och de som tillhandahåller billig arbetskraft. Parlamentet beklagar att en negativ social och ekonomisk utveckling är bland de främsta motiven för ungdomar att migrera och att utnyttja sin rätt till fri rörlighet.
12. Europaparlamentet är oroat över att det i vissa fall och i vissa sektorer parallellt med allt färre arbetstillfällena sker en försämring av arbets kvaliteten, en ökning av otrygga anställningsformer och en försämring av grundläggande arbetsnormer. Medlemsstaterna måste göra övertygade ansträngningar för att ta itu med ökningen av ofrivillig deltidsanställning och ofrivilligt tillfälliga kontrakt, oavlönade praktiktjänstgörings- och lärlingsplatser, oegentliga egenföretagare samt verksamhet inom den svarta ekonomin.

Parlamentet konstaterar dessutom att även om lönesättningen inte faller inom EU:s behörighet har programmen påverkat minimilönerna. I Irland blev det nödvändigt att sänka minimilönerna med nästan 12 procent (ett beslut som dock ändrades senare) och i Grekland beslutades en radikal sänkning med 22 procent.

13. Europaparlamentet påminner om att det i Europa 2020-strategin helt riktigt sägs att den siffra man måste ha under uppsikt är den som anger sysselsättningsgraden, och som anger tillgången på mänskliga och ekonomiska resurser för att säkerställa hållbarheten för vår ekonomiska och sociala modell. Parlamentet framhåller att dämpningen av arbetslösheten inte får misstolkas som att förlorade arbetstillfällen återskapas, eftersom man inte har tagit någon hänsyn till emigrationen. Sysselsättningsminskningen inom industrin var ett problem redan innan programmen lanserades. Vad som behövs är fler och bättre arbetstillfällen. Parlamentet påminner om att det under de senaste fyra åren har försvunnit två miljoner arbetstillfällen i de fyra länderna, vilka utgör 15 procent av de arbetstillfällen som fanns 2009. Det är glädjande att nyliga uppgifter visar en liten ökning av sysselsättningen i Irland, Cypern och Portugal.

Fattigdom och social utestängning

14. Europaparlamentet är oroat över att programmen, bland villkoren för ekonomiskt stöd, innehåller rekommendationer för specifika nedskärningar av reala sociala utgifter inom grundläggande områden, t.ex. pensioner, grundläggande tjänster, hälsovård och, i vissa fall, mediciner för grundläggande skydd av de mest utsatta, samt miljöskydd, i stället för rekommendationer som ger de nationella regeringarna större handlingsutrymme att besluta var besparingarna kan göras. Parlamentet fruktar att dessa åtgärder framför allt påverkar kampen mot fattigdom, särskilt barnfattigdom. Europaparlamentet påminner om att kampen mot fattigdom, särskilt barnfattigdom, bör fortsätta att vara ett av de mål som medlemsstaterna ska uppnå, och att finans- och budgetkonsolideringspolitiken inte får motverka detta mål.
15. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att man när anpassningsprogrammen upprättades och genomfördes inte fäste tillräcklig vikt vid den ekonomiska politikens konsekvenser för sysselsättningen eller dess sociala implikationer, och att arbetshypotesen i Greklands fall visade sig vara baserad på ett felaktigt antagande om den ekonomiska multiplikatoreffekten, vilket lede till att man inte i tid vidtog åtgärder för att skydda de mest utsatta mot fattigdom, fattigdom trots sysselsättning och social marginalisering. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta hänsyn till de sociala indikatorerna också för att omförhandla programmen för ekonomisk anpassning och ersätta de rekommenderade åtgärderna för varje medlemsstat, så att man kan få till stånd de förutsättningar som krävs för tillväxt samt fullständig efterlevnad av EU:s grundläggande sociala principer och värderingar.
16. Europaparlamentet noterar att trots att kommissionens i sin kvartalsgranskning från oktober 2013, *EU Employment and Social Situation*, betonar vikten av utgifter för socialt trygghet som ett skydd mot sociala risker, har Grekland, Irland och Portugal gjort de största nedskärningarna i sociala utgifter i EU efter 2010.
17. Europaparlamentet understryker att nya typer av fattigdom som berör medel- och arbetarklassen uppstår i vissa fall, där problem med att betala bolån och höga energipriser skapar energifattigdom och ett stigande antal vräkningar och utmätningar. Parlamentet är

oroat över beläggen för att hemlösheten och utestängningen från bostadsmarknaden ökar, och påminner att detta är ett brott mot de grundläggande rättigheterna. Parlamentet rekommenderar medlemsstaterna och deras lokala myndigheter att införa en neutral bostadspolitik som främjar subventionerat boende och boende till ett rimligt pris för att lösa problemet med tomma bostäder och att införa effektiva förebyggande politiska åtgärder för att minska antalet vräkningar.

18. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att den sociala och ekonomiska situationen (på mikro- och makronivå) i dessa länder förvärrar skillnaderna mellan regioner och områden, vilket skadar EU:s uttalade mål att förstärka den interna regionala sammanhållningen.
19. Europaparlamentet noterar att internationella och sociala organisationer har varnat för att det nya systemet med löneskalor, tjänstegrader och avskedande i den offentliga sektorn kan påverka könsskillnaderna. ILO har också uttryckt oro över den oproportionerligt stora inverkan de nya flexibla anställningsformerna har på kvinnors löner. Dessutom har ILO begärt att regeringarna ska övervaka följderna av åtstramningarna för mäns och kvinnors löner i den privata sektorn. Parlamentet konstaterar med oro att löneklyftan mellan män och kvinnor inte minskar längre i de länder som gör ekonomiska anpassningar och att skillnaderna där är större än genomsnittet för EU. Parlamentet understryker att löneojämlikheterna och den minskade sysselsättningsgraden bland kvinnor måste få större uppmärksamhet i de medlemsstater som gör anpassningar.
20. Europaparlamentet noterar att siffror från Eurostat och kommissionen tillsammans med diverse andra studier visar att ojämlikheten i inkomstfördelningen i vissa fall ökade mellan 2008 och 2012, och att nedskärningar i sociala bidrag och arbetslöshetsersättningar samt lönesänkningar på grund av strukturreformer ökar andelen fattiga. Parlamentet noterar vidare att kommissionens rapport visade på relativt hög andel fattiga bland förvärvsarbetande på grund av att låga minimilöner sänktes eller frystes.
21. Europaparlamentet beklagar att andelen personer som riskerar fattigdom eller social utestängning i allmänhet har ökat. Parlamentet konstaterar vidare att det bakom dessa siffror finns en än kärvare verklighet, nämligen att när BNP per capita sänks så sänks även fattigdomsgränsen, vilket betyder att vi nu definierar människor som tills nyligen definierades som fattiga som ej fattiga. Parlamentet framhåller att minskad BNP, ett kraftigt fall i offentliga och privata investeringar och minskade FoU-investeringar i de länder som genomgår en anpassnings- och budgetkris leder till en sänkning av dessa länders potentiella BNP och skapar långsiktig fattigdom.
22. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen i de tidigare nämnda studierna erkände att det bara med en kraftig omsvängning i de nuvarande trenderna kommer att bli möjligt för hela EU att nå Europa 2020-målen.
23. Europaparlamentet beklagar det faktum att programmen åtminstone för Grekland, Irland och Portugal innehöll ett antal detaljerade föreskrifter om reformer av sjuk- och hälsovårdssystem och utgiftsminskningar som har påverkat kvaliteten på och den allmänna tillgängligheten till sociala tjänster, särskilt inom sjuk- och hälsovården och den sociala omsorgen, trots att det i artikel 168.7 i EUF-fördraget fastslås att EU ska respektera medlemsstaternas behörighet. Parlamentet är oroat över att detta i vissa fall har lett till att ett antal personer inte beviljas någon sjukförsäkring eller tillgång till socialt skydd, vilket ökar risken för extrem fattigdom och social utestängning, vilket visar sig i

det ökande antalet fattiga och hemlösa som inte har tillgång till grundläggande varor och tjänster.

24. Europaparlamentet beklagar att inga riktade ansträngningar har gjorts för att identifiera bristande effektivitet inom sjuk- och hälsovårdssystemen och i de beslut som gällt nedskärningar i hälsobudgetarna enligt osthyvelsprincipen. Parlamentet varnar för att ett införande av egenavgifter skulle kunna få patienter att dröja med att söka vård och därigenom lägga en ekonomisk börda på hushållen. Parlamentet varnar för att lönesänkningarna för sjukvårdspersonal kan ha en negativ inverkan på patientsäkerheten och få sjukvårdspersonalen att migrera.
25. Europaparlamentet upprepar att artikel 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter föreskriver att alla har rätt till högsta möjliga standard när det gäller fysisk och psykisk hälsa. Alla fyra länderna har undertecknat denna konvention och erkänner därmed alla människors rätt till hälsa.
26. Europaparlamentet påminner om att Europarådet redan har fördömt nedskärningarna i det grekiska allmänna pensionssystemet, och ansett att de är ett brott mot artikel 12 i den europeiska sociala stadgan från 1961 och mot artikel 4 i dess tilläggsprotokoll, och slagit fast följande: ”det faktum att den omtvistade nationella lagstiftningen syftar till att uppfylla kraven enligt andra rättsliga åtaganden innebär inte att de upphör att omfattas av stadgan”¹. Parlamentet konstaterar att denna doktrin om att hålla pensionssystemet på en tillräckligt hög nivå för att pensionärer ska få en rimlig levnadsstandard är allmänt tillämplig i alla de fyra länderna och borde ha tagits under övervägande.
27. Europaparlamentet beklagar nedskärningarna i resurser för självständigt boende för personer med funktionshinder.
28. Europaparlamentet påpekar att när ILO:s expertkommitté utvärderade tillämpningen av konvention nr 102 i samband med reformerna i Grekland kritiserade man starkt de radikala reformerna av pensionssystemet, och samma kritik fanns med i dess 29:e årsrapport 2011. Parlamentet påminner om att konvention nr 102 är allmänt tillämplig i alla de fyra länderna och borde ha tagits under övervägande.
29. Europaparlamentet understryker att den ökande sociala fattigdomen i de fyra länderna även ger upphov till ökad solidaritet bland de mest utsatta grupperna tack vare privata insatser, familjenätverk och hjälporganisationer. Parlamentet betonar att denna typ av interventioner inte bör utgöra problemets strukturella lösning, även om de lindrar situationen för de mest behövande och visar den europeiska medborgarandans goda sidor.
30. Europaparlamentet konstaterar med oro att Gini-koefficienten fortsätter att öka i förhållande till den allmänna nedgående tendensen inom euroområdet, vilket tyder på att ojämlikheten i inkomstfördelningen har ökat i de länder som gör anpassningar.

Elever som slutar skolan i förtid

31. Europaparlamentet välkomnar det faktum att antalet elever som slutar skolan i förtid minskar i de fyra länderna. Parlamentet konstaterar att detta delvis kan bero på att

---

¹ Europeiska kommittén för sociala rättigheter, rimlighetsbeslut, 7 december 2012, klagomål nr 78/2012, s. 10.

ungdomar har svårt att hitta arbete. Parlamentet påminner om det trängande behovet av att återskapa högkvalitativa yrkesutbildningssystem, eftersom detta är ett av de bästa sätten att förbättra anställningsbarheten för unga människor.

32. Europaparlamentet välkomnar det faktum att deltagandet i eftergymnasial utbildning har ökat i alla fyra länderna. Parlamentet konstaterar att detta delvis kan bero på att ungdomar måste öka sina chanser på den framtida arbetsmarknaden.
33. Europaparlamentet beklagar att utbildningssystemens kvalitet inte följer denna positiva utveckling, huvudsakligen på grund av nedskärningar i offentliga medel, vilket förvärrar problemen för ungdomar som inte går i skolan, inte arbetar eller följer ett yrkesutbildningsprogram, och för barn med särskilda behov. Dessa åtgärder kan få praktiska följder för utbildningens kvalitet och för de tillgängliga materiella och personella resurserna, klasstorleken, utbildningsprogrammen och koncentrationen av skolor.

Dialogen mellan arbetsmarknadens parter

34. Europaparlamentet betonar att arbetsmarknadens parter på nationell nivå borde ha rådfrågats om eller involverats i den ursprungliga utformningen av programmen. Parlamentet beklagar att de program som utformats för de fyra länderna i vissa fall gör det möjligt för företag att avstå från kollektivavtalsförhandlingar och att ompröva sektorslöneavtal, vilket direkt påverkar kollektivavtalsmodellens strukturer och värderingar som finns fastslagna i respektive lands grundlag. ILO:s expertkommitté har begärt att överläggningarna mellan arbetsmarknadens parter ska återupptas. Parlamentet fördömer försvagningen av principen om kollektiv representation, som ifrågasätter den automatiska förnyelsen av förhandlingsavtal som är viktigt i vissa länder, och som har lett till att antalet gällande kollektivavtal har minskat kraftigt. Parlamentet fördömer sänkningen av minimilöner och frysningen av nominella minimilöner. Parlamentet betonar att denna situation är en konsekvens av begränsade strukturreformer som endast omfattar avreglering av relationerna på arbetsmarknaden och lönesänkningar, vilket strider mot EU:s allmänna mål och politiken i Europa 2020-strategin.
35. Europaparlamentet framhåller att det inte finns någon enhetlig lösning som kan tillämpas i alla medlemsstater.

Rekommendationer

36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra en ingående studie av de sociala och ekonomiska konsekvenserna av den ekonomiska och finansiella krisen och de anpassningsprogram som genomförts för att avhjälpa krisen i de fyra länderna, för att skapa en tydligare förståelse för hur systemen för sysselsättning och socialt skydd samt EU-lagstiftningen påverkas både på kort och lång sikt, särskilt när det gäller kampen mot fattigdom, upprätthållandet av en god dialog mellan arbetsmarknadsparterna och balansen mellan flexibilitet och trygghet i relationerna på arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda sina rådgivande organ när den utformar denna studie, liksom sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd. Parlamentet föreslår att EESK ges i uppdrag att utforma en särskild rapport.
37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge ILO och Europarådet i uppdrag att utarbeta rapporter om eventuella korrigerande åtgärder och incitament som behövs för att

förbättra den sociala situationen i dessa länder, finansiering av dessa samt hållbarheten i de offentliga finanserna, och för att säkra fullständig efterlevnad av den europeiska sociala stadgan och dess tilläggsprotokoll samt av ILO:s huvudkonventioner och dess konvention 94, eftersom de åtaganden som härrör från dessa instrument har påverkats av den ekonomiska och finansiella krisen och de budgetanpassningsåtgärder och strukturreformer som trojkan har krävt.

38. Europaparlamentet uppmanar EU att, med beaktande av de uppföringar som dessa länder har gjort, efter utvärderingen och med tillräckliga ekonomiska resurser där så krävs, ge stöd för återupprättande av standarderna för social trygghet, stödja kampen mot fattigdomsminskning, stödja utbildningstjänsterna, särskilt dem som riktar sig till barn med särskilda behov och funktionshindrade personer samt genom en plan för social återuppbyggnad verka för att dialogen mellan arbetsmarknadsparterna återupptas. Parlamentet uppmanar kommissionen, ECB och Eurogruppen att, där så är lämpligt och så snart som möjligt, se över och revidera de exceptionella åtgärder som har vidtagits.
39. Europaparlamentet framhåller att ovannämnda rättsliga åtaganden, som fastslagits i fördragen och i stadgan om de grundläggande rättigheterna, måste uppfyllas eftersom underlåtenhet att uppfylla dem utgör ett brott mot EU:s primärrätt. Parlamentet uppmanar byrån för grundläggande rättigheter att göra en grundlig bedömning av åtgärdernas följder för de mänskliga rättigheterna och lägga fram rekommendationer i de fall då det har förekommit brott mot stadgan.
40. Europaparlamentet uppmanar trojkan och de berörda medlemsstaterna att avsluta programmen så snart som möjligt och införa krishanteringsmekanismer som gör det möjligt för alla EU-institutioner, inklusive parlamentet, att uppnå de sociala målen och fullfölja socialpolitiken – även när det gäller de individuella och kollektiva rättigheterna för dem som löper störst risk för social utestängning – i fördragen, i avtal mellan de europeiska arbetsmarknadsparterna och i andra förpliktelser på internationell nivå (ILO:s konventioner, den europeiska sociala stadgan och den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna). Parlamentet uppmanar till förbättrad transparens och politiskt ansvarstagande när det gäller utformandet och genomförandet av anpassningsprogrammen.
41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att i lika hög grad uppmärksamma sociala obalanser, och hur de kan åtgärdas, som makroekonomiska obalanser, och att se till att justeringsåtgärderna avser att garantera social rättvisa och gör det möjligt att nå en balans mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning, genomförandet av strukturreformer och budgetkonsolidering. Båda institutionerna uppmanas dessutom att prioritera skapande av sysselsättning och stöd till nyföretagande och att därför i lika hög grad beakta rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) och dess prioriteringar som Ecofin och Eurogruppen, och att när så är lämpligt hålla ett möte med ministrarna för sysselsättning och sociala frågor från länderna inom euroområdet före Eurogruppens möten.
42. Europaparlamentet rekommenderar kommissionen och medlemsstaterna att inte betrakta utgifter för offentlig vård och utbildning som en utgift som måste skäras ned utan som en offentlig investering i landets framtid som bör respekteras och utökas så att den ekonomiska och sociala återhämtningen förbättras.

43. Europaparlamentet rekommenderar att programländerna, när den värsta delen av finanskrisen är över, tillsammans med EU-institutionerna inför planer för att skapa nya arbetstillfällen för att återställa sina ekonomier tillräckligt för att kunna komma tillbaka till den sociala situation som rådde före programperioden, då detta är nödvändigt om deras makroekonomiska anpassningar ska kunna konsolideras och obalanserna i den offentliga sektorn, t.ex. skulder och underskott, ska kunna balanseras. De planer för att skapa fler arbetstillfällen som måste införas bör ta hänsyn till
- behovet av att snabbt reparera kreditsystemet, särskilt för små och medelstora företag,
  - behovet av att skapa gynnsamma villkor för företag, så att de kan utveckla sin verksamhet långsiktigt och på ett hållbart sätt, och att främja små och medelstora företag i synnerhet, då de spelar en central roll för att skapa arbetstillfällen,
  - att optimera de möjligheter som EU:s strukturfonder erbjuder, särskilt ESF,
  - en verklig sysselsättningspolitik med aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder,
  - kvalitet och europeiska offentliga arbetsförmedlingar, en lönepolitik för stigande löner,
  - en europeisk arbetsgaranti för ungdomar,
  - behovet av att garantera rättvisa fördelningseffekter, och
  - ett program för hushåll där ingen förvärvsarbetar, och slutligen en mer försiktig finansförvaltning.
44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en lägesrapport om vilka framsteg som gjorts i förhållande till Europa 2020-målen, och då särskilt uppmärksamma bristen på framgång i programländerna, och att lägga fram förslag på hur dessa länder ska ledas in i en trovärdig utveckling mot alla Europa 2020-målen.
45. Europaparlamentet rekommenderar att medlemsstaternas arbetsmarknadsreformer tar hänsyn till flexicurity-kriterier för att få fart på företagets konkurrenskraft, i enlighet med Europa 2020-strategin, och även tar hänsyn till andra element såsom energikostnader, illojal konkurrens, social dumpning, ett rättvist och effektivt finanssystem, budgetpolitik som främjar tillväxt och sysselsättning och, rent allmänt, allt som kan hjälpa realekonomin och nyföretagandet att utvecklas. Kommissionen uppmanas att utföra sociala konsekvensbedömningar innan man inför större reformer i programländerna och att beakta de spridningseffekter som orsakas av dessa åtgärder, såsom konsekvenser för fattigdom, social utestängning, brottslighet och främlingsfientlighet.
46. Europaparlamentet kräver att åtgärder vidtas omedelbart för att förhindra en ökning av hemlösheten i programländerna, och uppmanar kommissionen att stödja detta genom politiska analyser och ett främjande av god praxis.
47. Europaparlamentet konstaterar att enligt artikel 19 i förordning (EU) nr 472/2013 ska kommissionen lägga fram en rapport inför parlamentet senast den 1 januari 2014 om tillämpningen av denna förordning. Parlamentet uppmanar kommissionen att snarast lägga fram denna rapport och att inkludera denna förordnings inverkan på de pågående programmen för ekonomisk anpassning.

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att rådgöra med det civila samhället, patientorganisationer och yrkesorganisationer om framtida åtgärder avseende sjukvård i anpassningsprogrammen och att använda sig av kommittén för socialt skydd för att se till att reformerna ökar systemens och resursernas effektivitet utan att utsätta de mest sårbara grupperna för fara och äventyra det viktigaste sociala skyddet, inklusive införskaffande och användning av mediciner, de mest grundläggande behoven och hänsynen till sjukvårdspersonalen.

o

o o

49. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.